

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 11

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 11 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳақимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодири Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Kucharov Jamshid Qulnazarovich

ROSSIYANING PAXTA YETISHTIRISH BORASIDAGI SINOV-TAJRIBALARI XUSUSIDA AYRIM MULOHAZALAR (TURKISTON TO'PLAMI MATERIALLARI ASOSIDA) 11-14

Тағбаев Амирбек Аширбаевич

Б.Х.КАРМИШЕВА АСАРЛАРИДА “ИЛК ҚАБИЛАЛАР”ГА ОИД ЭТНОНИМЛАР МАСАЛАСИ 15-23

Ҳамаев Нодирбек Мўминович

ТУРКИСТОНДА ИСТИҚЛОЛ УЧУН КУРАШНИНГ РИВОЖЛАНИБ БОРИШИ ВА УНИНГ МАТБУОТДА ЁРИТИЛИШИ (1920-1924) 24-32

Tilavova Shahnoza Salohitdinovna

XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARIDA BUXORO AMIRLIGIDA JADIDLARNING FAOLIYATI 33-36

Қозоқов Тоҳиржон Қодиралиевич

НАМАНГАНДА ҚОЗИЛАР ВА СУДЛАР ТАРИХИ 37-42

Артикбаев Ойбек Салимахамаатович

ЎЗБЕК-ҚОЗОҚ ЭТНОМАДАНИЙ АЛОҚАЛАРИНИНГ ОИЛАВИЙ УРФ-ОДАТ ВА МАРОСИМЛАРДА НАМОЁН БЎЛИШИ (XX АСР ТОШКЕНТ ВОҲАСИ МИСОЛИДА) 43-56

Atavullayeva Shaxlo Musoyevna

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BIRINCHI KONSTITUTSIYASINING YARATILISH TARIXI ... 57-62

8.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Қўчқаров Файзулло Абдужабборович

ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАР – АГРАР СОҲАНИ ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ 63-70

Shao Junling

ANALYSIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UZBEKISTAN'S REGIONAL ECONOMY .. 71-76

Ashirov Nurmurod Qulmatovich

RAQAMLI TECHNOLOGIYALARDAN KENG KO'LAMDA FOYDALANISHDA BANK TIZIMINI IMKONIYATLARINI OSHIRISH YO'LLARI 77-82

Togayev Salim Sobirovich

BANK XIZMATLARIGA BO'LGAN ISHONCHNI OSHIRISH YOHUD MIJOZNI JALB QILISHNING SAMARALI YO'LLARI 83-89

Саттаров Ғанижон Озодович

МИНТАҚА РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ЭКСПОРТ САЛОҲИЯТИДАН ФОЙДАЛАНИШ ОМИЛЛАРИ 90-96

<i>Yakubova Samira</i> LEVERAGING PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS: STRATEGIES FOR OPTIMAL INVESTMENT FINANCING	97-102
<i>Abdualiyev Hamidulla Toxirjonovich</i> OLIY TA'LIM MUASSASASINING INNOVATSIYALARNI BOSHQARISH TIZIMIDAGI LOYIHALARNI BOSHQARISH OFISI	103-109
<i>Egamberdiyeva Salima Rayimovna</i> XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA AKTIVLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	110-118
<i>Xolmamatov Diyor Haqberdievich</i> SANOAT KORXONALARINING BOZORDAGI MAVQEINI BAHOLASHDA SPACE TAHLIL USULIDAN FOYDALANISH	119-127
<i>Gafurova Dilshoda</i> INNOVATIVE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: ASSESSING STRATEGIES AND IMPACTS	128-132
<i>Xomidov Abdugaffor Axmadjonovich</i> TA'LIM SOHASIDA LOYIHALARNI BOSHQARISH	133-139
<i>Raxmonov Mirvoxid Rajabovich</i> NAVOIY VILOYATI ASOSIY KAPITALIGA INVESTITSIYALAR TUZILISHI VA DINAMIKASI TAHLILI	140-149
<i>Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li</i> DON VA DONNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA SNW TAHLIL USULINING O'RNI VA UNI QO'LLASH XUSUSIYATLARI	150-159
<i>Aziza Umarova</i> AKSIYALARNI BIRLAMCHI OMMAVIY JOYLASHTIRISH (IPO) AMALIYOTI ORQALI MOLIYAVIY RESURSLARNI SHAKLLANTIRISHNING HORIJ TAJRIBASI	160-167
<i>Абдуллаев Бунёд Ўткирович</i> СУРХОҲДАРЁ ВИЛОЯТИДА ЭКОЛОГИК ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ	168-178
<i>Matjonov Bekjon Ravshonbekovich</i> SOME CHARACTERISTICS OF ENSURING FOOD SAFETY IN UZBEKISTAN	179-185
<i>Алиматова Наргис Абдухалиловна</i> КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ-РАҚОБАТБАРДОШЛИК ОМИЛИ.....	186-197

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Kobulniyazova Gulchexra Toshpulatovna</i> F. NITSSHE “HAYOT FALSAFASI” KONSEPSIYASI IJTIMOY RIVOJLANISHNING IRRATSIONAL ASOSI	198-204
<i>Qaxorov Pulotjon Xursanmurodovich</i> INSON MOHIYATI, UNING BIOLOGIK VA IJTIMOY TABIATI	205-211
<i>Турсунов Лочин Эркинович, Хакимова Дилноза Юсуфхоновна</i> РАЗВИТИЕ ПРАВОВОГО СОЗНАНИЯ У ЖЕНЩИН В УЗБЕКИСТАНЕ	212-218
<i>Urinboyev Dilmurod Tura o'g'li</i> HUQUQIY FAOLLIK VA HUQUQIY MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH MUOMMOLARI.....	219-225
<i>Яздонов Зикирилло Шукуруллоевич</i> АЛ-ҲАКИМ АТ-ТЕРМИЗИЙНИНГ СЎФИЁНА ҚАРАШЛАРИ ВА МАЛОМАТИЙЛИККА МУНОСАБАТИ	226-231
<i>Nabiyev Maxsud Abdumannonovich</i> IQTISODIY MADANIYATNING MAZMUNIVAMOHIYATI	232-238
<i>Haydaraliyev Shuhratjon</i> MARKAZIY OSIYODA MILLATLARARO MUNOSABATLARNING MILLIY VA MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI	239-243
<i>Хамраев Сардорбек Шарафутдинович</i> ЭКОТУРИЗМ ЖАРАЁНЛАРИНИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ ТАРИХИЙ ЭВОЛЮЦИЯСИ..	244-250
<i>Xashimov Sheraxon Jo'raxonovich</i> O'ZBEKISTONNING XALQARO IMIDJINI YUKSALTIRISHDA MILLIY TURIZMDAGI EKOLOGIK TURIZMNING TUTGAN O'RNI	251-260
<i>Хатамова Рашида Закиржановна</i> ПАТРИОТИЗМ КАК ЭЛЕМЕНТ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ	261-266
<i>Патиев Холдор Икромович</i> ЖАДИДЧИЛИК ҚАРАШЛАРИ НЕГИЗИДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЙЎНАЛИШЛАРНИНГ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА ЖАМИЯТДА РИВОЖЛАНИШИ	267-275
<i>Ismoilova Hayitxon Maxammadjonovna</i> FARG'ONA VODIYSIDA OILA URF-ODATLARI VA QADRIYATLARINING TRANSFORMATSIYASI VA UNING IJTIMOY JARAYONLARIDA NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	276-280
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i> GLOBALLASHUV VA OILA AXLOQIY MADANIYATINING O'ZARO ALOQADORLIGI	281-287
<i>Raxmankulov Farhod Raximkulovich</i> MULKDORLAR QATLAMIDA IJTIMOY MAS'ULIYAT TUYG'USINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	288-292
<i>Shirinov Anvar Qanoatovich</i> MARKAZIY OSIYODA INSON TARAQQIYOTINING DOLZARB MASALALARI	293-299

Xandamova Marifat Akramovna
 “OSOR AL-BOQIYA” – ABU RAYHON BERUNIY ILMIY IJODINING DURDONASI.....300-304

Teshaboev Muhiddin Marifovich
 IJTIMOY DAVLATDA IJTIMOY ADOLATNI TA’MINLASH VA IJTIMOY INSTITUTLARNING
 MAQSADI305-311

Karimov Rahmat Rahmonovich, Bekbayev Rauf Rustamovich
 MADANIY ANTROPOLOGIYA FANINING PREDMETI VA IJTIMOY-GUMANITAR FANLAR
 TIZIMIDAGI O’RNI312-320

Talapov Baxriddin Alijanovich
 DEMOKRATIYA VA SHARQONA BOSHQARISHNING ETNODIFFERENSIAL
 XUSUSIYATLARI321-326

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Ayuzmuratova Nurjamal Dastembayeva
 КАРАКАЛПАКСКИЕ ЖЕНСКИЕ ЛИЧНЫЕ ИМЕНА.....327-332

Olga Filippova
 ADDING REDUNDANCY FUNCTIONS TO CLUSTERED IMPLEMENTATION333-345

Egamnazarova Zaynab Xolmurod qizi
 INGLIZ TILIDAGI RIELTORLIK FAOLIYATIGA OID TERMINLARNING O’ZBEK TILI O’ZLASHISH
 MASALALARI346-351

Narzieva Gulnoza Akbarovna
 LEKSIK BIRLIKLARDA MILLIY – MADANIY KOD IFODASI352-357

Qodirova Mukaddas Tog’ayevna, Ibragimova So’g’diyona Ikrom qizi
 INGLIZ-O’ZBEK TILLARIDA VERBAL VA NOVERBAL MULOQOT TABULARINING
 QO’LLANILISHI358-362

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР

Tўраев Сардор Абдихаким ўғли
 ИНТЕРНЕТ ТАРМОҒИДАН ФОЙДАЛАНИБ СОДИР ЭТИЛАДИГАН ЖИНОЯТЛАРНИНГ
 ОЛДИНИ ОЛИШНИНГ УМУМИЙ ЧОРАЛАРИ363-371

Атаев Шокир Куранбаевич
 ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ МАЪМУРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ
 АСОСЛАРИНИ ЯНАДА ЛИБЕРАЛЛАШТИРИШ372-377

Юсупов Илхомжон Ибодиллаевич
 ҲУҚУҚИЙ АНИҚЛИК ПРИНЦИПНИНГ АЙРИМ НАЗАРИЙ - ҲУҚУҚИЙ ЖИҲАТЛАРИ
 ХУСУСИДА378-385

13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ

Adizova Nigora Baxtiyorovna
 MUAMMOLI TA’LIM ASOSIDA BOSHLANG’ICH SINIF O’QUVCHILARINING DIVERGENT
 TAFAKKURINI TARBIYALASH VA RIVOJLANTIRISH386-390

<i>Tkacheva Anastasiya Aleksandrovna</i> O'ZBEKISTON OLIY O'QUV YURLARI TALABALARINING IJTIMOYIY-MADANIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH UCHUN ISPAN TILINI O'QITISHDA VIRTUAL REALLIKDAN FOYDALANISH	391-400
<i>Uralova Muxabbat Sanjar qizi</i> BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHISINING IJODIY-METODIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	401-406
<i>Kenjabaev Jahongir Abdisalimovich</i> METHODOLOGY FOR TEACHING ENGLISH BASED ON INTERNET RESOURCES	407-411
<i>Abdusamatov Alisher Sobirovich</i> TA'LIMNI LOYIHALASHTIRISH JARAYONIGA SEMIOTIK YONDASHUV	412-417
<i>Ibragimova Ehtiyotxon Ismailovna, Sobirova Nargiza Numonjonovna</i> TA'LIMDA NOVERBAL VOSITALARNING O'RNI	418-422
<i>Babayeva Maxfuza Abduvaitovna</i> TA'LIMDA FANLARARO BOG'LANISHNING AHAMIYATI	423-429
<i>Nazarova Zarrina Allaberdiyevna</i> MAKTAB O'QITUVCHILARINING KREATIV SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH USULLARI.....	430-435
<i>Jumayeva Gulnora Tursunpulatovna</i> O'QITUVCHILARINING KASBIY MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHNING SHART- SHAROITLARI	436-442
<i>Умаров Азиз Авазович</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АУДИОВИЗУАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА	443-447
<i>Ahmadjonova Odina Anvarjon qizi</i> INGLIZ TILI DARSLARIDA O'QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV NUTQIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI(STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYASI MISOLIDA).....	448-453
<i>Otamurodova Shamsu Qamar Otamurodovna</i> DIVERSIFIKATSIYA TAMOYILI ASOSIDA TALABALARNING KREATIVLIGINI YUZAGA CHIQRISH METODIKASI	454-461
<i>Komilov Nodirbek Bokijonovich</i> THE IMPORTANCE OF THE HISTORY OF MEDICINE IN INCREASING THE EXCLUSIVE COMPETENCE OF FOREIGN STUDENTS	462-466
<i>Sapieva Nargiza Mamayusufovna</i> IQTIDORLI O'QUVCHILARNING KREATIV FIKRLASH KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNI IJTIMOIY-PEDAGOGIK QO'LLAB-QUVVATLASH	467-478
<i>Norqobilova Rayxona Davlatovna</i> XORIJIY FANLARDAN BOLALARNING MAKTABGA TAYYORGARLIGINING DIAGNOSTIKASI	479-484

<i>Mamatkodirov Maxammadali Mamatisakovich</i> SINFDAN TASHQARI MASHG'ULOTLAR UCHUN RAQAMLI VOSITALAR VA PLATFORMALARNI HAMDA O'QITISH USULLARINI TANLASH	485-492
<i>Irgasheva Umida Raimjanovna</i> TALABALAR KASBIY NUTQ KOMPETENTSIYASINI STEAM TEXNOLOGIYASI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	493-498
<i>Turayeva Lolaxon Yuldashevna</i> ERKIN MEXANIK TEBRANISHLARNI MAPLE DASTURIY VOSITASI YORDAMIDA O'RGANISH VA NAMOYISH ETISH	499-505
<i>Kushakova Gulnora Egamkulovna</i> TALABA YOSHLARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	506-510
<i>Kenjabayeva Dilafruz Abdisalimovna</i> OLIY O'QUV YURTI SHAROITIDA ZAMONAVIY O'QITUVCHINI TAYYORLASHNING DEONTOLOGIK KOMPONENTI	511-518
<i>Xasanova Gulnoza Raxatjanovna</i> KREDIT-MODULLI TA'LIM TIZIMI JARAYONIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI TALABALARINING MUSTAQIL ISHLARINI TASHKIL ETISH MUAMMOLARI	519-525

13.00.00- Педагогика фанлари

Abdusamatov Alisher Sobirovich

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti,
“Pedagogika” kafedrasi dotsent vazifasini bajaruvchi,
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail: aabdusamatov912gmail.com

TA'LIMNI LOYIHALASHTIRISH JARAYONIGA SEMIOTIK YONDASHUV

Annotatsiya. Ushbu maqolada semiotikaning sohalari va ularning chegaralari hamda turlari, semiotika jihatlarining ahamiyati, qo'llanilishi, zarur pedagogik shart-sharoitlari, olimlar va ularning qarashlari, semiotikaning tarmoqlari, yo'nalishlari va qo'llanilishi haqida ma'lumot berilgan. kundalik hayotimizda. Undan qanday foydalanishimiz aytib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Semiotika, boshlang'ich ta'lim, matematika, semasiologiya, pragmatika, sintaktika.

Abdusamatov Alisher Sobirovich

Termiz University of Economics and Service
Docent of the "Pedagogy" department acting, pedagogy
Doctor of Philosophy (PhD)

SEMIOTIC APPROACH TO THE PROCESS OF EDUCATIONAL DESIGN

Abstract. This article provides information about the fields of semiotics and their boundaries and types, the importance and application of semiotic aspects, necessary pedagogical conditions, scientists and their views, branches, directions and applications of semiotics. in our daily life. Here's how we use it.

Key words: Semiotics, primary education, mathematics, semasiology, pragmatics, syntax.

Абдусаматов Алишер Собирович

Термезский университет экономики и сервиса
Доцент кафедры «Педагогика» актерское мастерство,
Педагогика, доктор философии (PhD)

СЕМИОТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ПРОЦЕССУ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ

Аннотация. В данной статье представлена информация об областях семиотики, их границах и видах, значении и применении семиотических аспектов, необходимых педагогических условиях, ученых и их взглядах, отраслях, направлениях и применениях семиотики. в нашей повседневной жизни. Вот как мы это используем.

Ключевые слова: семиотика, начальное образование, математика, семасиология, прагматика, синтаксис.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I11Y2023N56>

Kirish. XX asr o'rtalaridan boshlab tilni ishora tizimi sifatida tushunish rivojlanishining muhim natijalaridan biri. Semiotika bo'yicha tadqiqotlar soni sezilarli darajada oshdi, unda turli xil madaniy matnlardagi belgilarni birlashtirish prinsipi, belgilarni ma'no va ma'nolar bilan ta'minlash, belgilarning odamlarning kundalik kommunikativ o'zaro ta'siriga ta'siri va ularning istiqbollari kabi mavzular ko'rib chiqildi. fan. Semiotik tadqiqotlarning yanada chuqurlashib borayotgan tabaqalanishi ilmiy dunyo asosan odamlarning ijtimoiy-madaniy hayotining xususiyatlarini tushunish istiqbollarini inson mavjudligining belgi tabiatini tushunish bilan bog'lashidan dalolat beradi. Semiotik tendensiya, yuqorida aytib o'tilganidek, turli fanlarga allaqachon ta'sir ko'rsatdi. Pedagogika fani ham bundan mustasno emas.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi. M.A.ning bayonotiga qo'shilmasa bo'lmaydi. Lukatskiy [1], insonning kognitiv faoliyati tildan foydalanmasdan mumkin emas. Aksariyat tadqiqotchilar, shuningdek, til (belgilar tizimi) insonning noma'lum va noma'lum dunyosiga ishonchli yo'l ko'rsatuvchisi, u bilan u tushunadigan voqelik o'rtasidagi vositachi va kontekstda olingan bilimlarning saqlovchisi ekanligiga qo'shiladilar. uning notanish haqiqat bilan uchrashuvi. Bundan tashqari, til insonning ongli mavjudligining asosi, individual va guruh tafakkurining asosi bo'lib, u odamlar hayotini o'zgartira oladigan va ularning mavjudligini mazmun bilan to'ldiradigan ijodiy kuchni o'z ichiga oladi.

Semiotik yondashuvning asoslarini falsafa va tilshunoslikda C.Pirs, K.Moris, Ferdinand de Sossyur va boshqalar kabi olimlar yaratdilar. Ammo, har qanday predmet sohasini belgilar tizimi sifatida tavsiflash mumkinligini hisobga olib, 2009-2010-yillarda, 1999-2012-yillarda, 1999-2010-yillarda, 2008-yilda, 2008-yilda, 2008-yilda, 2013-yilda, 2013-yilda, 1999-2010-yillarda, 1999-2010-yillarda, 1999-2010-yillarda, 1999-2013-yillarda shakllangan. va "... barcha axborot jarayonlari ma'lumotlarni zanjir bo'ylab uzatish jarayonini – ma'lum bir tizim doirasidagi kodlar iyerarxiyasini ifodalaydi..., ya'ni. Axborotni qayta kodlash jarayoni" [2] deganida, semiotik yondashuv asta-sekin umumiy uslubiy xususiyatga ega bo'lib, belgilar haqidagi maxsus fan – semiotika doirasida ham, fanlararo bilim sohalari (aloqa nazariyasi, kibernetika va boshqalar) doirasida ham rivojlanadi [3].

Muhokama. Semiotik yondashuv har qanday ta'lim darajasini loyihalashda foydalanish imkoniyatlari tufayli katta ahamiyatga ega. Bu talaba shaxsining semantik sohasi va talaba uchun ochiladigan madaniyat olami o'rtasida samarali o'zaro ta'sir o'tkazish imkonini beradi.

Madaniy ta'lim mazmuni orqali. Shu munosabat bilan semiotik yondashuv o'quv va kognitiv faoliyat obyektlarini tushunish uchun ajralmas vositadir: madaniyat nazariyasi va metodologiyasi muammolari, jahon madaniyati tarixidagi tajriba, madaniyat shakllari va madaniy ijodiy jarayon, madaniyatning xususiyatlari. madaniyatning faoliyati [4].

Ta'limga semiotik yondashuvni qo'llash muammosini faqat fanlararo uslubiy asosda hal qilish mumkin.

Falsafa, semiotika, ma'no psixologiyasi, madaniyatshunoslikning so'nggi yutuqlaridan foydalanish. Muammoni amaliy hal qilishning yo'li mikro darajada ta'lim mazmunining madaniy modelini yangilash.

Semiotik yondashuv madaniy dunyo haqida o'z qarashlarini rivojlantirishga qodir bo'lgan va boshqalarga bunday bilimlarni qanday olishni o'rgatadigan shaxsni tayyorlashga imkon beradi. Ideal holda, o'quvchilarning tafakkurini rivojlantirish.

Bu nafaqat “o‘z” madaniyatini o‘rganishni, balki o‘zini umumiy madaniyat fonida semiotik ta’lim monadasi sifatida anglashni ham o‘z ichiga oladi, u madaniyat makonining bir qismi sifatida ta’lim makonida o‘ziga xos ta’lim trayektoriyasini topishi va o‘z madaniyatini yaratishi kerak. boshqa shunga o‘xshash monadlar bilan madaniy muloqot.

Semiotik yondashuvning mohiyati shundan iboratki, obyektlarni o‘rganishda ularning xarakterli semiotikasi aniqlanadi va tahlil qilinadi.

Aspektlar. Aytishimiz mumkinki, ta’limdagi semiotik yondashuv pedagogika muammolarini o‘rganadi, bu erda ta’lim mazmuni, maqsadlari, vositalari va usullarining belgilar tizimining tuzilishi va faoliyati bilan bog‘liqligiga e’tibor qaratiladi va semiozni ta’lim jarayoni bilan bog‘laydi. [5]. O‘quv jarayoni har qanday holatda ham kommunikativ-semiotik jarayonning maxsus turini ifodalovchi belgi ma’lumotlarini uzatishdir. Shunday qilib, semiotik yondashuv — bu fanda tadqiqotning tamoyillari, usullarini va zamonaviy jamiyatda semiotik kompetensiyani shakllantirishning maqsad va vazifalariga erishish uchun pedagogik amaliyotda belgilar va belgilar tizimlaridan foydalanishni belgilaydigan nazariy qoidalar to‘plami. talabalar.

J. Brunerning fikricha, bu holda o‘quv jarayoni o‘quvchini asboblar, maxsus belgilar bilan ta’minlashni anglatishi mumkin, bunda o‘quvchi o‘z tajribasida borligini “ko‘rsatishi”, orttirgan yangi tajribasini kodlashi va qayta kodlashi mumkin [7]. Fominning ta’kidlashicha, belgi tizimlari, belgilar va “belgili vaziyat” va “semioz” kabi tushunchalarni o‘rganish universitetda o‘qish jarayonida zamonaviy mutaxassisni tayyorlashga yordam beradi [8].

D.M.ning so‘zlariga ko‘ra. Grebnev [3], semiotik yondashuv quyidagi tamoyillarni o‘z ichiga oladi:

- belgining arbitrajligi (belgining mazmuni va ifodasi rejalari o‘rtasidagi bog‘lanishning mohiyati. Bunda belgi va belgi tizimlarining obyektlar bilan aloqasi bo‘lmaydi, ular kelishuv asosida ega bo‘ladi);

- belgining ko‘p funksiyaliligi (aloqa jarayonida bir nechta funksiyalarni amalga oshirish). Keling, ushbu funksiyalarni kengaytiramiz:

- a) vakili — belgilangan narsa (tuzilma, xususiyatlar) to‘g‘risida obyektiv ma’lumotlarni uzatish;

- b) ekspressiv — hissiy jihatdan yuklangan, baholovchi subyekt-kommunikator tomonidan belgilangan obyektning xususiyatlari;

- v) pragmatik — subyektning xulq-atvor reaksiyasini belgilaydigan kommunikativ munosabatni uzatish;

- ko‘p darajali va cheklangan semiotik tizimlar (har qanday semiotik tizimning chegaralari bor, subyekt “narsalar dunyosi” va “belgilar olami” o‘rtasidagi munosabatni takrorlaydi);

- semiotik munosabatlarning nisbiyligi va semiozning ko‘p darajali tabiati (munosabat o‘zgaras emas, mavjud belgi tizimlari asosida yangi tizimlar paydo bo‘lishi mumkin);

- belgining tizimli-tarixiy shartlilik (belgining tizimli va tarixiy tomoniga asoslangan holda tovush va ma’no, mazmun va ifoda rejasini o‘zida mujassamlashtirgan sifat aniqligiga ega bo‘lishi);

- semantik axborotni tushunishning diskretligi.

Bu tamoyillar, muallifning fikriga ko'ra, tabiiy va sun'iy belgilar tizimini hisobga oladi. Semiotik yondashuvning xususiyatlari uni turli fanlarda mavjud bo'lgan murakkab belgilar tizimlari bilan ishlashni o'rgatishda qo'llash imkonini beradi.

Natijalar. Ilmiy adabiyotlarni o'rganishda (E. M. Kurolenko [Kurolenko, 2012], S. T. Makhlina [Makhlina, 2009], N. I. Fedunets, O. E. Fomicheva [Fedunets va boshqalar, 2011], V. I. Fomin [Fomin, 2009], D. V. [Chigareva, 2010, 2011] va boshqalar) biz quyidagi semiotik qoidalarni ajratib ko'rsatishimiz va ularga metodik bazi bir fikrlarni qo'shib o'tish mumkin.

Birinchi, semiotik yondashuv ishora tizimlari bilan ishlash bo'yicha bilim, ko'nikma va ko'nikmalarni shakllantirishning uslubiy asosi sifatida talabaning ham, o'qituvchining ham o'zlashtirishi uchun muhimdir.

Har qanday fan bo'yicha semiotik kompetensiya. Semiotikaning fanlararo bo'lim sifatidagi maqsadi barcha ko'rinish va ko'rinishdagi belgilarning umumiy nazariyasini yaratishdan iborat. Yondashuvning asosiy afzalliklaridan biri bu talabalarni ma'lum bir mavzu bo'yicha uning chegaralaridan tashqarida keng ko'rinishga yo'naltirishdir.

O'qitishda semiotik yondashuvdan foydalanishga asoslangan fanlararo integratsiya madaniy makonda timsollar mavjudligining umumiy uyg'un manzarasini namoyish etadi; ilgari ajratilgan dizayn fanlarini o'rganish uchun yagona, yaxlit nazariy asos yaratish imkonini beradi; turli fan sohalarini integratsiyalash orqali kadrlar tayyorlashning nazariy va empirik asoslarini boyitish imkonini beradi [9].

Ikkinchi, o'qitishda semiotik yondashuvni amalga oshirishda tabiiy tilning har qanday turdagi aloqa, xususan, madaniyatlararo muloqot uchun mo'ljallangan ishora tizimi sifatidagi roli yangilanadi. D.V.ning so'zlariga ko'ra. Chigarevaning fikricha, semiotikaning ahamiyati va natijada atrofdagi dunyoni o'rganishga yoki turli o'quv fanlarini o'qitishga semiotik yondashuv metatillarni o'rganish bilan bog'liq (har xil darajadagi rasmiyatchilik, deduktiv ekspressivlik, mantiqiy kuch) va ularning ayrim fan sohalarini uchun mo'ljallangan tizimlari va Semiotik yondashuvning o'zi mazmunni aniqlashga yangicha yondashish imkonini beradi [10].

Uchinchi, semiotik yondashuv semiotikaning tuzilishiga asoslanadi va bu sintaktik, semantika va pragmatikani aniqlashdir [11].

To'rtinchi, semiotik yondashuv modellashtirish muammosiga duch keladi. Ushbu pozitsiyadan kelib chiqqan holda, semiotika rasmiy ramziy tizimlarning tuzilishi, xususiyatlari va dinamikasini jismoniy va madaniy dunyo bilan munosabatlarida dunyoni bilish tizimi nuqtai nazaridan o'rganadi, voqelikning ramziy modellarini qurish va ulardan foydalanishni, talqin qilish qoidalarini, bunday modellarining manipulyatsiyasi va xatti-harakati. Amaliy semiotika, bu holda, biz haqiqiy amaliy obyektlar va tizimlarni modellashtirish va boshqarish uchun kompyuter texnologiyalari tomonidan amalga oshirilgan juda haqiqiy ramziy modellar haqida gapirayotganligi bilan tavsiflanadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanganda bunday semiotik modellar boshlang'ich semantik chuqurlikka ega bo'lib, ular asosida yangi bilimlarni o'zlashtirish, izchillik va to'liqlikni tekshirish, maqsadli xatti-harakatlar rejalarini tuzish, tizimlarning xatti-harakatlarini mazmunli monitoring qilish, diagnostika qilish, yaratish jarayonlarini amalga oshirishga imkon beradi. boshqaruv qarorlari va odamlarga tanish bo'lgan xatti-harakatlar tushunchalari nuqtai nazaridan modellashtirish tizimi bilan o'zaro ta'sir qilish: harakatlar, holatlar, maqsadlar, ssenariylar, protseduralar, funksiyalar [12].

Beshinchidan, yondashuv madaniyatning belgi-ramziy tabiati bilan bog'liq. Pedagogik kontekstda u ijtimoiy-madaniy ma'lumotlarni yozib olish, qayta ishlash, assimilyatsiya qilish, belgilarning semantik palitrasini tushunish, shuningdek ularni zamonaviy voqelikning semantik maydonida ishlatish uchun belgilar majmuasi bilan bog'liq.

Oltinchidan, pedagogik faoliyatda semiotik yondashuvdan foydalanish ma'lum darajadagi aqliy moslashuvchanlik, madaniyat orqali o'z-o'zini takomillashtirish motivatsiyasi, turli xil loyihaviy vaziyatlarda mustaqil va konstruktiv tanlov qilish qobiliyati, ijtimoiy hayotiylik, turli ijtimoiy sharoitlarga moslashish kabi xususiyatlarni o'z ichiga oladi. muhit va ijtimoiy-madaniy faoliyat. Butun o'quv jarayoni semiotik yondashuvdan foydalanish bilan oldindan belgilab qo'yilgan prinsiplarga bo'ysunadi, xususan: o'qituvchining nutqi, vizual materiallar bilan qo'llab-quvvatlanadigan usullarni tanlash va taqdim etish, o'quv maqsadlariga erishishga qaratilgan polivariant texnologik texnikalar to'plamini shakllantirish. maqsadlar va boshqalar E.M. Kurolenkoning fikriga ko'ra, o'qitish jarayonida nusxa ko'chirish belgilari — haqiqiy obyektlar bilan o'xshashliklarni bildiruvchi tasviriy modullardan keng foydalanish mumkin;

Belgilangan obyektlar bilan bog'liq belgilar-atributlar, natijada ularning sabablari; belgilar, belgilar, muhim axloqiy, ma'naviy, metaforik mazmundagi mavhum tasvirlar sifatida [13].

Xulosa. Shunday qilib, semiotik yondashuv shaxsning semiotik kompetensiyasini shakllantirish uchun zarur bo'lgan barcha jihatlarni ko'rib chiqadi. U talabalarning shaxsiy rivojlanishi imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi va ularga ishoralar va belgilar tizimlari va axborot texnologiyalaridan foydalangan holda loyiha faoliyatini muvaffaqiyatli amalga oshirishga imkon beradi. Bu bilimlarni saqlash shakli sifatida belgilarning individual tajribaning semantik tizimlari bilan o'zaro bog'liqligi orqali o'rganishning semantik komponentini amalga oshirishga imkon beradi.

Semiotik yondashuv tamoyillari o'quv jarayonini tashkil etishning zamonaviy ta'lim talablariga javob beradi, unga biz faoliyat turi texnologiyalaridan foydalanish, algoritmik fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish, fanlararo aloqalarni aniqlash va metani shakllantirishni o'z ichiga olamiz. -mavzu ko'nikmalari. Yuqorida ko'rib chiqilgan tamoyillar o'qituvchi va talabaning o'zaro ta'siri mexanizmlarini ochib beradi va ta'lim tashkilotlarida o'qitish metodikasi va texnologiyasi uchun asos bo'lishi mumkin.

Adabiyotlar/Литература/References

1. Lukatskiy, M. A. Pedagogik semiologiya: shakllanish konturlari // Qadriyatlar va ma'nolar. – 2015 yil. – 6-son.
2. Ospennikova E. V., Shestakova E. S. O'qitishda tarixiylik tamoyili fizika: mazmuni va o'rta maktablarda amalga oshirish modellari // Rossiyada pedagogik ta'lim. – 2010. – 4-son. – 67-75-betlar.
3. Grebneva D. M. Dasturlashni o'rgatishning semiotik yondashuvi maktabda // Fan va ta'limning zamonaviy muammolari. 2013 yil. No 3. 255-bet.
4. Novoselov, V. G. Kasbiy ta'limning semiotik jihatlari / V. G. Novoselov // Sibir pedagogika jurnali. - 2015. - No 4. - B. 86-89.
5. Veryaev A. A. Axborot jamiyatida ta'limga semiotik yondashuv: dissertatsiya ... Pedagogika fanlari doktori / A. A. Veryaev. - Barnaul 2000. – 367 b.

6. Piotrovskaya K. R. Filologiya talabalari matematika va informatika fanlarini o'qitishning uslubiy nazariyasini qurishning asosiy tamoyillari / K. R. Piotrovskaya // Rossiya davlat pedagogika universitetining yangiliklari. A. I. Gertsen. – 2005. – No 12. – B. 236–251.
7. Bruner J. Ta'lim nazariyasi yo'lida / J. Bruner. – Moskva, Progress, 1981. – 242 p.
8. Fomin V. I. Semiotik yondashuv asosida axborot-tahliliy faoliyatga tayyorgarlik mazmunini ishlab chiqish: referat ... Pedagogika fanlari doktori: 13.00.02 / V. I. Fomin. – Moskva, 2009. – 51 b.
9. Chigareva D.V. Semiotik kompetentsiyaning o'ziga xosligi va uning madaniyatshunoslik talabalarining kasbiy ta'limidagi o'rni / D.V. Chigareva // Fan, madaniyat, ta'lim olami. – 2011. – 3-son (28). – 84–87-betlar.
10. Chigareva D.V. Semiotika turizm talabalarini kasbiy tayyorlashda fanlararo integratsiyaning asosi sifatida / D.V. Chigareva // Fan, madaniyat, ta'lim olami. – 2010. – No 2. – B. 50–52.
11. Uspenskiy B. A. Tanlangan asarlar / B. A. Uspenskiy. – 2-nashr, rev. va qo'shimcha - T.I: Tarixning semiotikasi. Madaniyat semiotikasi. - Moskva: "Rus madaniyati tillari" maktabi, 1996. - 608 b.
12. Fedunets N. I. Tashkiliy tizimlarni boshqarishga noosferik va semiotik yondashuvlar / N. I. Fedunets, O. E. Fomicheva // Kon axborot va tahliliy byulleteni
13. (ilmiy-texnik jurnal). -2011. – No 12. – B. 9 –12.
14. Kurolenko E. M. Badiiy va pedagogik faoliyatning semiotikasi [Elektron resurs] / E. M. Kurolenko // Elektron ilmiy nashr (ilmiy-pedagogik onlayn jurnal). - 2012 yil, fevral. – URL:<http://www.emissia.org/offline/2012/1738.htm>. (kirish sanasi: 10.12.2018)

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 11 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).